

Lov om pensionsopsparing i Island, Danmark, Grønland og på Færøerne

af Marianne Edler von Eyben

Marianne Edler von Eyben
(mey@pfa.dk)

På baggrund af et stipendieophold fra Forsikringsforeningen i Danmark i september 2004 på Island forsøger forfatteren at give en overordnet komparativ analyse af beskatnings-, bortseelses- og fradragsreglerne i de fire omtalte lande sammenholdt med de forskellige muligheder for at spare op til alderspensionen. Analysen baserer sig på det præsenterede materiale og er ikke udtømmende i juridisk forstand.

Danmark

Danskere med fuld skattepligt til Danmark er omfattet af følgende regler:

Rentepensioner (PBL § 2)

Rentepensioner kan tegnes af alle myndige uanset alder.

Det er en løbende ydelse, der kommer til udbetaling ved alderspensionering, og indtil forsikrede dør. Forsikringen kan tegnes med garanti, så eventuelle efterladte kan modtage udbetaling i tilfælde af forsikredes død.

Der er bortseelse for indbetaling, hvis indbetalingen sker via arbejdsgiver. Foretager ejeren et indskud, fordeles fradraget over ti år. Ejeren har ret til et større fradrag, hvis en tiendedel af indskuddet beløbsmæssigt er under opfyldningsfradraget (PBL § 18, stk. 5).

Opfyldningsfradraget udgør 40.100 kr. (2004)/ 41.000 kr. (2005), jævnfør PSL § 20.

Der skal betales indkomstskat af beløbet ved udbetaling (PBL § 20).

Ratepensioner (PBL § 8)

Det er en sum „skåret i skiver“. Hovedreglen er, at man skal etablere ordningen, inden man fylder 60 år. Beløbet udbetales i minimum 10 og maksimalt 25 år. Summen er garanteret.

Der er bortseelse for indbetaling, hvis indbetalingen sker via arbejdsgiver. Foretager ejeren et indskud, fordeles fradraget over ti år. Ejeren har ret til et større fradrag, hvis en tiendedel af indskuddet beløbsmæssigt er under opfyldningsfradraget (PBL § 18, stk. 5).

Marianne Edler von Eyben er cand.jur., Specialist og ansat i Metode & Forretningsgange i PFA Pension.

Opfyldningsfradraget udgør 40.100 kr. (2004)/ 41.000 kr. (2005), jævnfør PSL § 20.

Der skal betales indkomstskat af beløbet ved udbetaling (PBL § 20).

Kapitalpensioner (PBL § 10)

Det er en sum, der kommer til udbetaling én gang. Udbetalingen kan finde sted fra alder 60 år og skal senest ske ved alder 70 år. Beløbet er altid garanteret.

Der kan maksimalt indbetales 40.100 kr. (2004)/ 41.000 kr. (2005) årligt med fradrag (PBL § 16 og PSL § 20).

Beløbet afgiftberigtiges med 40 % ved ordinær udbetaling (PBL § 25), men med 60 % ved udbetaling før pensioneringstidspunktet (såkaldte dispositioner), jævnfør PBL § 30.

Man kan vælge at tegne sin pensionsordning uden bortseelse eller fradrag. Hermed vil udbetalingen i de fleste situationer være skattefri; mens der skal betales en renteskat af renteudbyttet.

Grønland

For fuldt skattepligtige personer i Grønland gælder følgende:

Rentepensioner

Der kan maksimalt gives fradrag op til 15 % af lønindkomsten til pensionsordningen. Det skal bemærkes, at det er den samlede husstandsindkomst, som er afgørende! Arbejdsgiverens indbetalinger giver bortseelsesret. Det betyder, at de ikke medregnes i den samlede husstandsindkomst.

Udbetalingen kan finde sted fra det 60. år ved pensionering. Udbetaling kan finde sted tidligere, hvis skatterådet har godkendt det.

Ægtefælle- eller samleverpension kan tilknyttes og skal da have en udbetalingsperiode på minimum 10 år. Børnepension kan tilknyttes med udbetaling, til barnet fylder 24 år.

Hvis den årlige livsvarige ydelse ikke overstiger 6.000 kr., og ordningen er etableret i et

ansættelsesforhold, kan ydelsen udbetales som et engangsbeløb.

Der skal betales indkomstskat af beløbet ved udbetaling, uanset om der er tale om sum eller løbende ydelser. Udbetales en rentepension i utide, er den indkomstskattepligtig.

Ratepensioner

Begrebet findes nu i Grønland, men det er kun PFA Soraarnej, der har koncession til at tegne disse forsikringer, jævnfør § 17c, stk. 1, litra 1) i Landstingslov nr. 9 af 11. november 2000.

Der kan maksimalt gives fradrag op til 15 % af lønindkomsten til pensionsordningen. Det skal bemærkes, at det er den samlede husstandsindkomst, som er afgørende! Arbejdsgiverens indbetalinger giver bortseelsesret. Det betyder, at de ikke medregnes i den samlede husstandsindkomst.

Udbetaling sker i minimum 10 og maksimalt 20 år. Summen er garanteret. Udbetalingen kan finde sted fra det 60. år ved pensionering. Udbetaling kan finde sted tidligere, hvis skatterådet har godkendt det, eller ved invaliditet eller død før det fyldte 60. år.

Der skal betales indkomstskat af beløbet ved udbetaling. Udbetales en ratepension i utide, er den indkomstskattepligtig.

Kapitalpensioner

Begrebet eksisterer i Grønland; men der er ikke ret til fradrag for indbetalingerne.

Afkastet medregnes i den skattepligtige indkomst (§ 17g), mens udbetalinger er skattefri, hvis de ikke har opnået skattefradrag.

Har man en obligatorisk pensionsordning i Danmark, kan man godt med fuldt fradrag videreføre denne, hvis man flytter til Grønland.

Færøerne

Toll- og Skatteråd Føroya skal godkende forsikringsaftalerne, for at man er sikret fradrag!

For fuldt skattepligtige personer på Færøerne gælder følgende:

Rentepensioner

Der er ingen begrænsninger i indbetalingerne, men forsikringstageren får kun fradrag for 1/10 pr. år i 10 år. Han kan udnytte opfyldningsfradraget, der i 2004 er på 44.100 kr., indtil alle indbetalinger er fradraget. Indbetaler arbejdsgiver, er der bortseelsesret for forsikringstageren.

Udbetaling kan finde sted ved invaliditet, dødsfald eller pensionering og under alle omstændigheder, hvis forsikringstageren modtager tjenestemandspension.

Udbetalingen finder sted i en periode af 10 år. Der er mulighed at få garanteret ydelsen i fem år ved dødsfald. Der kan også tilknyttes ægtefælledækning.

Der betales almindelig indkomstskat samt et socialt bidrag på 1,5-2 % indtil det 67. år.

Ved udbetaling er der en progressiv skala for betaling af skat. Er beløbet mindre end 17.000 kr. (2004), betaler man ikke indkomstskat. Herefter stiger procentsatsen med indkomsten til 37% af indtægter over 140.000 kr. (2004). Den samlede skattesats kan højst blive 50 %, hvilket i så fald går ud over landsskatten og kommuneskatten, der ned sættes forholdsmæssigt med den overskydende del.

Årlige tilskrevne renteindtægter af indskud bliver ikke beskattet; mens der skal betales skat af akkumulerede rentetilskrivninger ved udbetaling.

Ratepensioner

Forsikringstageren kan oprette ratepensioner uden aldersbegrænsninger.

Der er ingen begrænsninger i indbetalingerne, men forsikringstageren har kun ret til fradrag for en tiendedel af indskuddet fordelt på de næste 10 år. Han kan udnytte opfyldningsfradraget, der i 2004 er på 44.100 kr., indtil alle indbetalinger er fradraget. Indbetaler arbejdsgiver, er der bortseelsesret for forsikringstageren.

Udbetaling kan finde sted ved invaliditet, dødsfald eller pensionering og under alle omstændigheder, hvis forsikringstageren modtager tjenestemandspension.

Udbetalingen finder sted i en periode af 10 år. Der er mulighed at få garanteret ydelsen i 10 år ved dødsfald.

Der betales almindelig indkomstskat og et socialt bidrag på 1,5-2 % indtil det 67. år. Se i øvrigt under rentepensioner.

Kapitalpensioner

Fradraget for indbetalinger til kapitalforsikringer er maksimalt 44.100 kr. (2004).

Udbetaling kan finde sted ved invaliditet, dødsfald eller pensionering og under alle omstændigheder, hvis forsikringstageren modtager tjenestemandspension.

Kan udbetales som et engangsbeløb, når forsikringstageren fylder 60 år.

Der skal betales en afgift på 35 % ved ordinær udbetaling. Hvis pensionen bliver hævet før aftalt tid, er afgiften 40 %. Det skal bemærkes, at der siden 2000 har været diskussion om, at denne afgift burde hæves til 60 %. Forfatteren har ikke kunnet finde dokumentation for, at en sådan ændring har fundet sted.

Island

For fuldt skattepligtige personer på Island gælder følgende:

Rentepensioner

Obligatorisk bidrag:

Alle arbejdstagere har ret til at indbetale med fradrag til en pensionskasse. Arbejdstager indbetaler maksimalt 4 % af sin løn, hvilket arbejdsgiver matcher med 6 %. Arbejdsgiveren kan betale mere, hvilket for eksempel sker for de offentlige ansatte. Arbejdstager kan betale mere ind, men har i så fald ikke fradrag for indbetalingerne, se dog nedenfor under frivilligt bidrag.

Udbetaling finder sted fra alder 67 år; men

kan relateret til visse overenskomster være mellem 65 og 70 år. Udbetalingen sker, indtil modtageren dør.

Bliver man invalid, modtager man invalidedækning fra samme forsikring indtil alderspensionering. Fra alder 67 har ingen ret til invaliditetsdækning, men får i stedet alderspensionering, indtil vedkommende dør.

Det skal bemærkes, at pensionsfondene er ugaranteret.

Ydelser, som udbetales henover tid, bliver indkomstbeskattet med en skattesats på 38,58 %.

Frivilligt bidrag:

Arbejdstager har ret til at indbetale enten 2 eller 4 % ekstra, hvis betalingen sker til en frivillig selvstændig pensionsopsparing. Som incitament til denne frivillige opsparing yder staten et tilskud på 0,4 %, mens en del arbejdsgivere giver 2 %. Alt i alt er der altså mulighed for et samlet bidrag på 6,4 %.

Der er følgende betingelser knyttet til det frivillige bidrag for at bevare fradragsretten. Man kan først få udbetalt den frivillige del, når man fylder 60 år. Udbetalingen vil altid ske i en syv års periode, det vil sige indtil man er 67 år, hvis den er startet som 60-årig. Enker og børn er garanteret en lille udbetaling, hvis man skulle dø før eller under udbetalingsperioden. Bliver man selv invalid, modtager man en udbetaling i syv år.

Alle udbetalinger er fuldt beskattet med en skattesats på 38,58 %.

Ratepensioner

Eksisterer ikke som begreb på Island.

Kapitalpensioner

Eksisterer ikke som begreb på Island. Men hvis der finder engangsudbetalinger sted for eksempel ved kritisk sygdom, vil de ikke blive indkomstbeskattet. Til gengæld danner de grundlag for formuebeskatning. Er der tale om et engangsbeløb med opsparing, beskattes

ydelser hos modtageren med renteskat på 10 %.

Ikke fradragsberettigede livsforsikringer

Alle ordninger, der bliver etableret uden for de registrerede pensionskasser, har ikke ret til fradrag. Udbetalingerne er formue- og/eller rentebeskattet, jævnfør bemærkningerne under kapitalpensioner.

Opsparing

Opsparingsincitamentet i Island er begrænset, hvilket formentlig skal ses i lyset af pristalsudviklingen. I maj 1988 var pristallet 100, mens det i 2004 er oppe på 227,3. Med mindstelønninger, der ligger niveaumæssigt noget under de danske lønninger og med butikspriser langt over de danske, så kan man godt forstå, at der samlet kun bliver anvendt 1 % af alle præmiebetalinger til forsikringsselskaberne på Island til køb af livs- og pensionsordninger. De øvrige 99 % går til køb af skadeforsikringer.

Konklusion

En gennemgang af den eksisterende lovgivning i de beskrevne fire lande giver visse sammenfald, når man ser på betingelserne for at kunne etablere pensionsordninger såvel som reglerne for at kunne opnå fradrag og anvende bortseelse samt reglerne for indkomstbeskatning. Det er dog også tydeligt, at Island skiller sig ud, fordi der ikke er de samme traditioner for opsparing, som i de øvrige lande.

Inspiration og litteraturhenvisninger

Island

LIF præsentation den 21. september 2004 ved cand.act. Helgi Bjarnason med senere uddybninger.

Præsentationen baserede sig på en artikel af Hrafn Magnússon fra det nordiske seminarium i Sverige den 17.-19. oktober 2003.

Oplysninger fra Sigmar Ármannsson, direktør for SIT på Island.

Lov om indkomstskat og formueskat nr. 90/2003.

Lov om skat af renter o.l. nr. 94/1996.

Told og skats hjemmeside på Island: www.rsk.is

Grønland

Landstingslov nr. 9 af 11. november 2000 om ændring af landstingslov om indkomstskat.

Færøerne

Oversigt over skattesystemet på Færøerne fra www.tollskatt.fo, der tillige er bragt som artikel i Skat Udland, februar 1999 af afdelingschef cand.jur. Eydfinnur Jacobsen, TollSkatt på Færøerne.

KPMG Tórshavn udredning af de færøske pensionsbeskatningsregler af 29. november 2000.

Løgtingslóg nr. 51 frá 29. desember 1971 um skatt av rentutryggingum v.m. (Rentutryggingarlógin).

Kunngerð nr. 41 af 30. november 1992 frá Líkingarráð Føroya um upplýsingarskyldu, fjaldshátt v.m. viðvíkjandi eftirlønarskipanum.

Kunngerð nr. 40 af 30. november 1992 frá Líkingarráð Føroya um ásetan av frádrátti fyri kapitaleftirlønarskipanir fyri 1993.

Rundskriv nr. 3 frá 22. september 1998 um skattligan frádrátt fyri gjöld til tann partin av eini lívstrygging sum fer til avlasmistrygging.

Danmark

Pensionsbeskatningsloven i Danmark, LBK nr. 816 af 30.09.2003 (forkortet PBL).

Personskatteloven i Danmark, LBK nr. 772 af 29.08.2003 (forkortet PSL).